

Ahalduntze eskola

Antzerkia, balioak barneratzeko

46

Balioak lantzeak bi isuri ditu Apropoxek bideratzen dituen saioetan: gidoien bidez lantzen dira —dituzten ezaugarriak medio—, eta, era berean, antzerkigintzaren filosofia barneratuz ere lantzen dituzte ikasleek. Helburua ez da antzezlan bera, bidean egiten duten lanketa baizik.

Iurgi Etxebarria
Irakaslea eta Apropox egitasmoaren bideratzailea

Debagoieneko hainbat ikastetxetan lantzen dute antzerkia Apropox egitasmoaren eskutik. Bi programa dituzte antzerkia lantzeko: *Baliatu* izenekoa, DBHrako, eta *lufala!!* izenekoa, LHko 5. eta 6. mailetarako. Horrez gain, irakasleei ere ikastaroak eskaintzen dizkiete. Eskola orduetan lantzen dute antzerkia, eta ikasle guztiek hartzen dute parte. Gustura aritzen dira denak, lurgi Etxebarrira irakasleak, Apropox egitasmoaren bideratzaileak, dioenez.

***Baliatu* eta *lufala!!* izeneko programak lantzen dituzue ikasleekin. Nola antolatzen dituzue saioak?**

Baliatu programa DBHn lantzen dugu. 15 orduko egitaraua du, eta antzerkiaren filosofia lantzen dugu programa horretan, antzerkia bera baino gehiago. Bi urtez egiten da: lehen urtean, garapen pertsonala lantzen dugu, eta, bigarren urtean, antzezlan bat sortzen dugu. Adin horretan, hainbat gauza utzi behar izaten dituzte atzean, eta horrek sortzen duen dolua lantzen dugu. Atzean utzi behar dituzten gauzak zerrendatzen dituzte: adibidez, inozentzia. Kasu horretan, inozentzia handiko eszena bat prestatzeko proposamena egiten diet. Etxean dauden arazoak ere zerrendatu ditzakete: gurasoen banaketa, etxeko zereginen antolaketa... Hurrengo saioan, eszena horiek antzeztzen ditugu, eta, antzerkiaren bidez, arazo horiek despertsonalizatu eta normalizatu egiten dituzte.

***lufala!!* Lehen Hezkuntzan lantzen duzue, 5. eta 6. mailetan. Hamar urteko ibilbidea egin duzue dagoneko.**

Bai, eta asko aldatu da urteotan,

pixkana zerk funtzionatzen duen eta zerk ez ikusi baitut. Ikusi nuen, adibidez, antzezlanak protagonistekin egiteak ez zuela zentzurik, gainerako ikasleen parte-hartzea murriztu egiten delako. Denek hartzen dutenean parte, demokrazia ezartzen da, denen ideiak agertzen dira. 20 orduko egitaraua da, baina, berez, ikasturte osoa beharko luke. Antzerkia lantzen dugu batez ere, eta ez dugu balioetan hainbeste sakontzen; baina balio batzuk lantzen ditugu: irudimena, konfiantza, orain eta hemen egotea, zabaltzea... Izan ere, agertokira ateratzen garenean, batzuek gure burua ezkutatzeke joera daukagu; beste batzuek publikoari bizkarra ematen diote... baina beharrezkoa da publikoarengana zabaltzea. Ariketak prestatzen hasten garenean, agerian geratzen dira ikasleek erabat barneratuta dituzten rolak: adibidez, konturatzen gara batzuek besteen aurrean jartzeko joera dutela, eta beste batzuk

gainerako ikasleen atzean ezkutatzen direla.

Gizarte eraldatzailea bultzatu nahi duzue antzerkiaren bidez.

Hori da. Eta balio hauek guztiak landuz bultzatu nahi dugu: enpatia, estimua, gertutasuna, akatsik gabeko eremua, erresilientzia... Errua, arrazoia eta akatsa oso barneratuta ditugu, eta talka egitera garamatzate etengabe.

Zergatik da hain garrantzitsua eskoletan antzerkia lantzea?

Ikasle bakoitzaren idiosinkrasia argi agertzen delako, adibidez. Heziketa fisikoa ere agertuko dira gauza horiek, baina kirolak lehia bultzatzen du maiz, baina antzerkian, ez dago lehiarik. Antzerkian, beti irabazten da; ez dago akatsik, eta, irudimena lantzen dugun heinean eta inor mintzen ez dugun heinean, denak balio du. Antzerkigintza akatsik gabeko eremua da, eta talde osoaren konfiantza eskatzen du. Hori bizipen gisa lantzen dute ikasleek. Izan ere, helburua ez da antzezlan bera, baizik eta balioak barneratzea.

Ondoren, jarraipenik izaten al du egitasmoak ikastetxeetan?

Batzuetan bai. Antzerkietatik zenbait gai hartu dituzte, gero ikasgelan lantzeko. Gatazkaren bat baldin badago, antzezpenaren bidez landu daiteke.

Curriculumean, ordea, ez du tokirik antzerkiak.

Gure saioak curriculumeko orduetan txertatzen dira, eta tutorea hantxe egoten da, saioaz gozatzen. Baina zoritxarrez, curriculumaz kanpoko proiektua da. Horixe da gure ametsa: antzerkigintza curriculumaren barnean sartzea. Saioek arrakasta handia dute, eta jabetzen gara oso baliagarria dela gai mamiak lantzeko eta irakaspen paregabeak bizitzeko.

Sinboloen bidezko lana

Sinboloen bidez egiten dute lan Apropox egitasmoko kideek. Eta irudimenaren sinboloa, adibidez, haria da, lurgi Etxebarriak azaldu duenez: "Guztiok inguratzeko, hari bat erabiltzen dugu eta, hari horrek irudimena sinbolizatzen du. Hari luzea da, ez baitakigu irudimenaren muga non dagoen, eta irudimenak ez gaitu nekatzen. Entseatzen ari garenean baten bat iskanbila sortzen hasten bada, haria apurtzen ari dela esaten diogu". Hori izaten da egiten duten ariketetako bat. Beste ariketa batean, ikasleek testua buru gainean eraman behar izaten dute, ibilbide bat egiten duten bitartean: "Norbaiti testua lurrera erortzen bazaio, geldirik egon behar du, eta, ondoren, ikaskideek laguntzen diote hura jasotzen. Testua erortzen bada, beraz, ardura guztiona da". Halako ariketen bitartez elkarlana zeinen garrantzitsua den barneratzen dute ikasleek.